

ZLOČIN U ČEPINU

Županijski sud u Osijeku

Broj predmeta: K-33/06

Optužnica broj: K-DO-54/05

Optužnica podignuta: 26. travnja 2006. god.

Kazneno djelo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva, član 120 stav 1 OKZ RH

Optuženi: Fred Marguš i Tomislav Dilber

Branitelji: Radoslav Arambašić, branitelj prvooptuženoga, Krunoslav Hager, branitelj drugooptuženoga

Punomoćnici oštećenih

Anka Grandić zastupa odvjetnik Darko Šuper i odvjetnik Branko Rabar, Radoslava Ratković zastupa odvjetnica Ljiljana Banac, obitelj Bulat i Jasna Farac zastupa odvjetnica Branka Paprić.

Oštećeni Ljiljana Vico, Radmila Obradović, Erika Kutlić i Vera Pavitović nemaju punomoćnika

Optužnica: Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku: zamjenik, Miroslav Kraljević

Vijeće za ratne zločine

Predsjednik Vijeća – Krunoslav Barkić

Član Vijeća – Mario Kovač

Član Vijeća – Ante Budić

***Suđenje prati:** Mladen Stojanović monitor nacionalnoga tima za praćenje suđenja, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek (CZM)*

IZVJEŠTAJI S RASPRAVA

13. lipnja 2006. godine – otvaranje glavne rasprave

Zahtjev za izuzeće člana Vijeća

Branitelj optuženoga Marguša je zatražio izuzeće, odnosno otklon, člana Vijeća, suca Maria Kovača, jer je isti donio odluku kojom je obustavio kazneni postupak protiv opt. Marguša primjenom odredaba Zakona o oprostima, a optužnica iz tog postupka sadrži gotovo isti činjenični supstrat kao i predmetna optužnica. Dodao je da nije imao saznanje da je protiv navedene odluke izjavljen zahtjev za zaštitu zakonitosti, te da je ekstenzivnim tumačenjem Zakona o kaznenom postupku (ZKP) naznačeno da sudac mora biti izuzet ako je u tijeku odlučivanje o izvanrednom pravnom lijeku.

Rješenje Predsjednika Suda o odbijanju zahtjeva za izuzeće suca

Nakon prekida, predsjednik Vijeća je izvijestio nazočne da je, rješenjem Predsjednika Županijskog suda u Osijeku, odbijen zahtjev za izuzećem, odnosno otklonom, suca Maria Kovača.

Utvrđena je istovjetnost optuženika, a oštećenici, odnosno njihovi punomoćnici, upoznati su sa svojim pravima.

Nakon **čitanja optužnice**, optuženici su izjavili da su razumjeli optužbu te su ponaosob izjavili da se ne osjećaju krivima.

Branitelj optuženoga Dilbera je zatražio da njegov branjenik bude ispitan na početku dokaznog postupka.

Obrana optuženoga Tomislava Dilbera

Optuženi Tomislav Dilber je rekao da je u Hrvatskoj vojsci (HV) bio od rujna 1991. Ranjen je 13. listopada 1991. godine, pri raspadanju minobacača koji je dužio. Nakon desetodnevnog bolničkog liječenja se vratio u postrojbu. Zbog straha od minobacača koji je pri ranjavanju zadobio bio je prebačen u pješastvo u Čepin. Tu je i upoznao F. Marguša.

O ubojstvu Save Pavitovića

Optuženi Dilber navodi da je, 25. studenoga 1991., sjedio u kafiću pored benzinske postaje u Čepinu, zajedno sa Margušem i još nekolicinom ljudi. Marguš je pokazao na jednog muškarca (kojeg optuženi Dilber nije poznao) kako toči benzin u plavi «Golf» rekavši da je on četnik i da je pucao iz minobacača. Lučingera je poslao do baze voda a nakon toga su ušli u auto («Golf» bijele boje) kako bi pratili tog muškarca. Autom je upravljao Marguš, Dilber je sjedio naprijed a Lučinger i Ključar su bili na stražnjim sjedalima. Plavi «Golf» su zaustavili na cesti Čepin-Osijek. Marguš je muškarca «iščupao» iz automobila. Ključaru je naredio da bijeli «Golf» vrati u Čepin, a ostali su plavim «Golfom», kojim je sada upravljao Marguš, krenuli prema Ivanovcu. Skrenuli su na nekakvu „kaldrmu“, kada je Marguš istjerao muškarca iz auta te su krenuli prema šumarku. Marguš je optuženomu Dilberu dao automatsku pušku „Thompson“ i rekao mu da ubije čovjeka, vičući istovremeno na tog čovjeka da neka bježi.

Zbog naredbe da ubije čovjeka, a i zbog toga što je, neposredno prije toga, vidio futrolu za oružje pod Marguševom jaknom te nije znao hoće li Marguš pucati u njega, ako odbije zapovijed, optuženi Dilber opisuje da je bio «van sebe od straha» te je izvršio nuždu. Ispalio je jedan metak, ali ne vjeruje da je metak koji je ispalio pogodio čovjeka, jer nije gledao u njega nego u Marguša. Muškarac je bio u klečećem položaju, plakao je i vikao da ga ne ubiju, a Marguš je vikao da ga dokrajči. Nakon što je ispalio metak dao je pušku Margušu i otišao, nije se osvrtao, ali je čuo kratki rafal. Misli da se je u Čepin vratio zajedno s ostalima u plavom «Golfu». Istog je dana uzeo slobodne dane te se više nije vraćao u tu brigadu. Tada je imao 18 godina.

Iskaz svjedoka - oštećenika Radoslava Ratkovića

U svojim iskazima iz istrage (podaci iz optužnice) oštećeni Radoslav Ratković je rekao da je, nakon odlaska iz Osijeka, u novinama „Slobodni tjednik“, od 12. veljače 1992., na jednoj od fotografija, prepoznao osobu koja ga je ispitivala u Dubrovačkoj ulici i kasnije vodila na likvidaciju, na obalu Drave, a koju su ostali oslovljavali sa „Čif“. Na fotografiji se nalazi Fred Marguš; u maskirnoj odori, sa šeširom na glavi. Pred Tužiteljem za ratne zločine Republike Srbije predloženo mu je 97 fotografija osoba koje bi se eventualno moglo povezati sa događajem, te je izjavio da se osoba pod rednim brojem 86 nalazila u skupini od 5 osoba koje su ga zlostavljale, te da su tu osobu oslovljavali sa „Čif“. Fotografija pod rednim brojem 86 bila je fotografija Freda Marguša. Tijekom provođenja istražne radnje prepoznavanja osobe, nakon pokazivanja 6 osoba, unatoč tome što su svi bili fizički slični i odjeveni u iste maskirne odore, izjavio je da ga osoba pod rednim brojem 5 (Fred Marguš) podsjeća na „Čifa“.

Naveo je da su tri nepoznate muške osobe, smatrajući da su ga ubile, napustile obalu Drave u osobnom vozilu „Audi“, zelene boje, a on je uspio doći do obale Drave, osloboditi ruke, uspuzati do stepenica i popeti se na šetalište. Uočio je svjetla automobila te se sakrio u jednu od žardinjera u kojoj je bilo grmlje. Vidio je da se radi o istom automobilu te da iz tog automobila izvlače dr. Milutina Kutlića, kojeg je prepoznao po načinu kretanja i karakterističnom hodu, a osobno ga je poznao budući je i sam radio u osječkoj bolnici. Prepoznao je i „Čifa“ koji je i njega doveo na egzekuciju, a

upravo je „Čif“, na šetalištu, pucao u glavu dr. Kutliću, dok su ga ona druga dvojica spustila do vode i bacila u Dravu.

Na današnjoj raspravi je pročitana iskaz svjedoka koji je isti u većoj mjeri potvrdio s tim što je dodao da na Dravi nije prepoznao dr. Kutlića. Da je on ubijen, saznao je iz dnevnih novina, ali ostaje pri zaključku da je pored Drave vidio osobu koja ga je tjelesno podsjećala na dr. Kutlića, te smatra da se radilo upravo o njemu. Također je rekao, da se danas može sjetiti, da je osoba koju su oslovljavali sa Čif, ili Šef, imala podulje lice i da je bio „blondinac“, te da nikada, niti jednom novinaru, nije izjavio da je u osobi F. Marguša prepoznao osobu iz Dubrovačke ulice ili s Drave.

27. lipnja 2006. godine - nastavak dokaznog postupka ispitivanjem svjedoka

Izveštaj: Kristina Matičević i Velibor Zirojević, promatrači CZM

Javnost suđenja: osim monitora Centra za mir, nenasilje i ljudska prava suđenje su pratili promatrači OSCE-a, novinari, te članovi obitelji optuženih. Atmosfera u sudnici bila je mirna. Nije bilo nikakvih vidljivih pritisaka na sud niti na stranke. Loše ozvučenje u sudnici otežavalo je rad promatrača.

Nedolazak svjedoka

Svjedoci Oto Lučinger i Vlajko Stojnović opravdali su svoj izostanak zdravstvenim problemima.

Svjedokinja Marija Prole

U svojim iskazima iz istrage (podaci iz optužnice) govorila je o odvođenju njenog šogora Radoslava Ratkovića iz njezine kuće. Nakon toga nije imala neposrednih saznanja što se s njime događalo. O tome je čula od Ratkovića kad je izišao iz bolnice. Nekoliko godina kasnije primila je telefonski poziv od nepoznate muške osobe, a ta joj je rekla, da prenese Ratkoviću, „da se čuva Fredija“.

Na današnjoj raspravi iskazivala je identično kao u istrazi. Prvi kontakt s Ratkovićem je ostvarila kada je on bio u Šapcu, ali ne zna koje je godine to bilo. Sa sestrom i šogorom nije puno pričala o događaju jer su to teški razgovori. Misli da je 1994. gledala na TV Beli Manastir Ratkovićev iskaz koji tada nije spominjao nikakva imena vezana za inkriminirani događaj. Telefonski poziv primila je prije 8-10 godina, dosta nakon emisije na TV Beli Manastir.

Svjedok Goran Ključar

U iskazu iz istrage (podaci iz optužnice), izjavio je da je u događaju sudjelovao do trenutka kada su sustigli plavi „Golf“ kojim je upravljala nepoznata muška osoba. Nakon toga mu je Marguš zapovjedio da vrati bijeli „Golf“ kojim su krenuli u potjeru. Nije mu poznato što se dogodilo sa tim muškarcem, ali je kasnije od vojnika iz svog voda čuo da je vozač plavog „Golfa“ ubijen. Prilikom vraćanja bijelog „Golfa“ u sjedište voda, pogledao je prometnu dozvolu tog vozila u kojoj je pisalo ime Nikola Vico.

Na današnjoj raspravi iznosi svjedočenje identično kao u istrazi. Na pitanje zamjenika ŽDO-a opisuje kuću, te podrum koji opisuje kao suteran, a u njemu je zatekao bračni par. Nije ih oslobodio, jer je bilo takvo vrijeme, bilo je teško. Čuo je da ih je Fred dovezao, jer je kod njih pronašao radio stanicu i pištolj. Sljedećih dana čuo je da se radi o bračnom paru Vico. Vidio je kako su izvršili nuždu ispod sebe, te je tražio od Freda da ih odvede. Fred je ljutito reagirao, ali misli da su sljedećeg dana odvedeni. Bijeli „Golf“ vidio je pred kućom Nikole Vukovića, kad je saznao da je bračni par Vico u podrumu.

Svjedok Milan Pandurević

Iskazuje identično kao u istrazi. Na pitanje zamjenika ŽDO-a izjavljuje da je, jedno vrijeme, optuženi Marguš radio u kooperaciji kao vozač, te da je, po njegovim saznanjima, odnos Stevana Gvozdenovića i Marguša bio dobar.

Svjedokinja Petra Mijatović

Iskazuje kao i u zapisniku iz istrage. Ne poznaje optužene. Poznaje Dragicu i Stevana Gvozdenovića, jer su bili susjedi. Ne sjeća se kad ih je zadnji put vidjela.

Svjedokinja Radmila Vukčević

U iskazu iz istrage (podaci iz optužnice) izjavila je *da je, 23. studenog 1991., zajedno sa svojom djecom i zaovom namjeravala napustiti Čepin i otići u Bosnu. Oko 11,30 sati došla je Dragica Gvozdenović te pitala bi li se ona mogla povesti s njom. Svjedokinja je rekla da ju nema gdje smjestiti, jer jednim autom putuje njih šestero. Nakon toga Dragicu Gvozdenović više nije vidjela. U Čepin se vratila 9. siječnja 1992. godine.* Na današnjoj raspravi iskazuje kao u istrazi.

Svjedok Vlatko Ernješ

Iskazuje identično kao u istrazi. Na pitanje zamjenika ŽDO-a rekao je da ne zna tko je Vicine doveo u kuću Nikole Vukovića, niti zna što je bilo s njima.

Svjedok Mato Gedžić

Predsjednik Vijeća je konstatirao da svjedok svjedoči kao u istrazi. Izjavio je da poznaje Marguša. Svjedok je bio prisutan pri pronalazaženju tijela. Nakon što mu je predočen foto - elaborat rekao je da se radi o tri spomenute osobe, dvije muške i jednoj ženskoj. Iznosi da novčanice, koje su prikazane na jednoj fotografiji, nije vidio na taj način, nego da mu je Vljako Petrović pokazao smotuljak novčanica koje je pronašao pokraj mrtve ženske osobe. Mrtva tijela pronađena su negdje u pravcu Ivanovca.

Zamjenik ŽDO-a smatra da je, zbog proteka vremena, svjedok govorio o trima mrtvim tijelima koja je vidio negdje nadomak Ivanovca, a što je u suprotnosti s materijalnim dokazima koji su u spisu.

Svjedok Krsto Klarić

Na glavnoj raspravi konstatirano je da iskazuje kao na istrazi. Govorio je o tijelima koja su pronađena: dva muška i jedno žensko.

Opažanja promatrača:

Predsjednik Vijeća je propisno utvrđivao identitet svakog svjedoka, upozoravao ih i upućivao na njihove dužnosti i prava. Svjedoci su iskazivali svjedočenja o spornim automobilima te zatočenicima u kući, u kojoj je bio smješten Margušev vod.

28. lipnja 2006. godine - nastavak dokaznog postupka ispitivanjem svjedoka

Izveštaj: Kristina Matičević i Velibor Zirojevi, promatrači CZM

Javnost suđenja: osim monitora Centra za mir, nenasilje i ljudska prava suđenje su pratili promatrači OSCE-a , novinari te članovi obitelji optuženih. Atmosfera u sudnici bila je mirna. Nije bilo nikakvih vidljivih pritisaka. Loše ozvučenje u sudnici otežavalo je rad promatrača.

Predsjednik Vijeća konstatirao je da neprispjeli svjedoci nisu opravdali svoj izostanak, a da svjedok Zlatko Ernješ nije pušten u zgradu suda zbog neprimjerene odjeće.

Konstatirao je kako je, nakon jučerašnjeg ročišta, optuženi Fred Marguš prebačen u bolnicu zbog visokog šećera u krvi, te da je u pritvor vraćen oko 14,00 sati.

Branitelj optuženoga Marguša je predložio vještačenje o njegovoj procesnoj sposobnosti.

Zamjenik ŽDO-a nije se protivio prijedlogu protustranke.

Vijeće je riješilo da se provede vještačenje.

Vještak, prof. dr. Ivica Karner, je procijenio da je opt. Marguš trenutno sposoban da razumije sve što ga pitaju i da može suvislo odgovarati. Istaknuo je da bi bilo dobro obaviti laboratorijske pretrage onoga dana kada je rasprava.

Vještak, dr. Ivan Požgajn, je nakon psihijatrijskog pregleda procijenio da će optuženi biti raspravno sposoban u sljedećih sat ili dva, ali da procjena ne vrijedi za dulje razdoblje. Smatra da je dostatno da zatvorski liječnik, prije rasprave, procijeni optuženikovo psihičko stanje te da se uključi i psihijatar ukoliko se uoče abnormalnosti.

Na pitanje branitelja izjavio je da hipoglikemija i hiperglikemija mogu proizvesti razna psihopatološka stanja svijesti i ponašanja od poremećaja svijesti, komatoznih stanja, pospanosti, raznih smetenih stanja, a da dugotrajni neregulirani dijabetes može proizvesti trajne promjene osobnosti.

Nije bilo primjedbi na iskaz vještaka.

Svjedok Antun Burek, mlađi

U izjavi iz istrage (podaci iz optužnice) rekao je *da je u kući Nikole Vukovića, u kojoj je bio smješten njihov vod, ispod kreveta pronašao automatsku pušku marke «Thompson» i kutiju sa 50 komada streljiva i da tu pušku nije nitko dužio, a da se stalno nalazila u kući.*

Na glavnoj raspravi je izjavio da poznaje optuženike, s kojima nije u zavadi. Svjedočio je kao u istrazi. Živio je u Čepinu. Nije služio u JNA, pa ga nisu primili u ZNG, ali je naišao na Marguša koji ga je primio. Marguš je bio zapovjednik voda. Nije bilo rednih brojeva vodova, nego su imali imena po zapovjednicima.

Gvozdenović je, po njegovu saznanju, bio direktor kooperacije. Naveo je, kako se pričalo, da su neki ubijeni. Bračni par je znao od prije rata. Iskazivao je podatke i o automobilima.

Rekao je da Marguš nije išao u Laslovo, jer je došlo do prepirke i tuče između Marguša i zapovjednika desetine Mire Skrenkovića, pa je zapovjednik satnije naložio Margušu da ostane u bazi. Kada se vratio iz Laslova, u kući Nikole Vukovića zatekao je pokojnog Šurbeka kako streljivom puni pušku marke „Thompson“. Ondje je bila i osoba zvana Splićo, rodom iz Splita.

Nije čuo da je Marguš bio povezivan s ubojstvima u Čepinu.

Svjedok Ivica Janković

Predsjednik Vijeća konstatirao je da svjedok iznosi identično svjedočenje kao u istrazi. *Govorio je o bazi, o odlasku i dolasku iz Ivanovca. Nije imao saznanja o ubojstvima civila i da su ubojstva bila povezana s Margušem.*

Na pitanja zamjenika ŽDO-a rekao je da, u trenutku kad se vratio iz Laslova, u kući nije bilo civila. Neodlasku Marguša u Laslovo prethodio je fizički sukob između Marguša i desetnika Miroslava Skrenkovića. Otprilike je bilo rečeno: «Ukoliko ide Marguš, mi ne idemo». Nije siguran jesu li optuženi Dilber i Frajtag bili s njima u Laslovu. Tomislav Batrnek je bio u Laslovu. Zna da se Zlatko Frajtag ubio pištoljem u jednom kafiću, a osobno je našao Tomislava Batrneka kad se ovaj raznio bombom.

Opt. Marguš je izjavio da je, zbog velike vrućine i općeg psihofizičkog stanja, „samo tijelom prisutan“.

Zahtjev za ukidanje pritvora optuženomu Tomislavu Dilberu

Branitelj opt. Dilbera je predložio da Vijeće ispita osnove trajanja pritvora njegovoga branjenika, smatrajući da se iznijeta obrana njegova branjenika mora komparirati sa izjavom svjedoka Lučingera, da ne postoje posebno teške okolnosti pod kojima je djelo počinjeno te je predložio da se pritvor ukine. Dilber je dodao da je u pritvoru gotovo 8 mjeseci, da je zbog sigurnosti morao svoju obitelj izmjestiti iz Đakova, da s njima kontaktira samo telefonski, da je radom uzdržavao majku, suprugu i dvoje djece te da je sada njihova egzistencija upitna.

Zamjenik ŽDO-a protivio se prijedlogu branitelja i opt. Dilbera.

Nakon vijećanja, objavljeno je da se odbija prijedlog o ukidanju pritvora.

Opažanja promatrača

Specifičnost ovog ročišta je vještačenje dvojice vještaka o procesnoj sposobnosti opt. Margaša. Utvrdili su da će biti sposoban pratiti suđenje 1-2 sata. Svjedoci su govorili o odnosima u Margaševom vodu te o boravku u Laslovu.

29. lipnja 2006. godine - rasprava je odgođena

Izvjestaj: Kristina Matičević i Veselinka Kastratović, promatrači CZM

Javnost suđenja: osim promatrača iz Centra za mir, nenasilje i ljudska prava, bili su nazočni i promatrači OSCE-a te članovi obitelji optuženih. Atmosfera je bila mirna.

Predsjednik Vijeća je konstatirao da je primio informaciju, da su vrijednosti šećera u krvi opt. Margaša 23,5 mmol/L, a poslije uzimanja obroka 28,7 mmol/L. Konzultirani su vještaci dr. Požgajn i dr. Karner koji su iskazali da je pacijent u potpunosti destabiliziran te sugeriraju da ga se uputi na liječenje. Stoga smatraju da nije procesno sposoban.

Gl. rasprava je odgođena, a sljedeća je zakazana za 12. srpnja 2006. u 8,30 sati. Ta rasprava nije održana zbog zdravstvenog stanja optuženoga Margaša.

11. rujna 2006. godine - rasprava je odgođena - izvanraspravno saslušanje svjedoka

Izvjestaj: Mladen Stojanović i Goran Miletić, promatrači CZM, odnosno «Documente»

Javnost suđenja: Bio je prisutan veći broj novinara, televizijska ekipa HRT-a, predstavnik OSCE-a.

Prema najavi, na raspravi je trebalo nastaviti dokazni postupak saslušanjem svjedoka. Rasprava je odgođena radi nemogućnosti utvrđivanja procesne sposobnosti opt. Margaša. Naime, Predsjednik Vijeća je u telefonskom kontaktu saznao da je to jutro vrijednost šećera u krvi opt. Margaša iznosila 20,2 mmol/L, a nije mogao osigurati nazočnost zatvorskog liječnika koji bi mogao ocijeniti optuženikovu procesnu sposobnost. Optuženi se osim toga žalio da mu pravosudni policajci nisu dozvolili da vidi suprugu i dijete, da je to kod njega izazvalo revolt, te da je 06. rujna pretučen od pravosudne policije, da ima glavobolje i tjelesne ozljede, a da pravosudna policija nije dozvolila da se to klinički utvrdi, a što je Predsjednik Vijeća konstatirao u zapisniku.

Vijeće je donijelo odluku da se u ovakvim okolnostima glavna rasprava neće održati, ali će se izvanraspravno saslušati svjedokinja Ljiljana Vico.

Oštećenica Ljiljana Vico

U izjavi iz istrage (*podaci iz optužnice*) navela je da nema neposrednih saznanja o stradanju svojih roditelja Nedeljke i Nikole Vico, jer je od ljeta 1990. u Novom Sadu. Zadnji puta se čula s roditeljima 21. studenog 1991. te ih je pozvala da dođu k njoj u Novi Sad, jer su bili uplašeni zbog ratnih događanja. Otac joj je rekao da će pokušati izići iz Čepina, a posredstvom prijatelja iz Sarajeva istu je večer saznala da roditelji nisu uspjeli izići i da će to pokušati sljedeći dan. Poslije je prijavila nestanak svojih roditelja Međunarodnom crvenom križu, a nakon izvjesnog vremena je od ove organizacije dobila informaciju da su njeni roditelji lišeni života. Rekla je da su njeni roditelji bili dobro situirani i da su posjedovali «Golf» bijele boje, reg. oznake OS-964-03.

Na današnjoj raspravi izjavila je da sa optuženicima nije u zavadi, da se sjeća svoga iskaza iz istrage, te da ostaje kod njega. Rekla je da je od Crvenog križa, u ljeto 1992., dobila pisanu informaciju da su njeni roditelji odvedeni, lišeni života i sahranjeni na osječkom groblju. Sve informacije koje je

dobivala od raznih osoba uvijek su govorile o istom imenu, Fred Marguš, kao osobi koja ima veze s odvođenjem njenih roditelja.

Opažanja promatrača

Na današnjoj raspravi donijeto je rješenje prema kojemu će se, prije svake rasprave, pribavljati nalazi o vrijednosti šećera u krvi opt. Marguša te će se psihijatrijskim vještačenjem utvrđivati njegova procesna sposobnost. Izvanraspravno je svjedočila oštećena Ljiljana Vico. Iskazivala je o strahu svojih roditelja, koji su se nalazili u Čepinu, te o svojim posrednim saznanjima o odvođenju, lišavanju života i sahranjivanju svojih roditelja.

18. rujna 2006. godine - rasprava je odgođena

Izvještaj: Mladen Stojanović, promatrač CZM Osijek

Javnost suđenja: prisutni novinari, predstavnik OSCE-a.

Vijeće je donijelo odluku o odgodi rasprave radi procesne nesposobnosti opt. Marguša.

Prema najavi, na raspravi je trebalo nastaviti dokazni postupak saslušanjem svjedoka. No, vještak - psihijatar je bio mišljenja da opt. Marguš nije sposoban sudjelovati na glavnoj raspravi jer mu je izmjerena vrijednost šećera bila 4 puta veća od normalne. Nadalje, smatra da bolest zahtjeva intenzivno praćenje, da se poboljšanje zdravstvenog stanja optuženika može postići interdisciplinarnim pristupom te da ga je potrebno uputiti u adekvatnu bolničku ustanovu.

Branitelj optuženoga Dilbera predložio je da se provede interdisciplinarno vještačenje, radi utvrđivanja vremena u kojem bi se opt. Marguš mogao oporaviti. Ukoliko bi taj period bio duži, on bi predložio razdvajanje kaznenog postupka u odnosu na svog branjenika.

Vijeće je donijelo rješenje o provođenju interdisciplinarnog vještačenja, radi utvrđivanja koliko bi moglo trajati bolničko liječenje zbog stabilizacije zdravstvenog stanja opt. Marguša.

O nalazu i mišljenju vještaka ovisit će daljnji tijek postupka.

21. rujna 2006. godine - rasprava je odgođena

05. listopada 2006. godine

Postupak su pratili Veselinka Kastratović i Mladen Stojanović, monitori Centra za mir Osijek, predstavnici OSCE-a, novinari

Za ovo ročište najavljen je nastavak dokaznog postupka ispitivanjem svjedoka, a ono je ovisilo o vještačenju procesne sposobnosti optuženog Marguša.

Vještak dr. Davor Laufer, psihijatar, izjavio je da je jutros, u 8,30 sati, vrijednost šećera u krvi opt. Marguša iznosila 19,2 mmol/L te nakon obavljenog psihijatrijskog pregleda, misli da je optuženi Marguš sposoban prisustvovati raspravi.

Rekao je da se, uz nadzor medicinskog osoblja i strogo pridržavanje satnice davanja inzulina, naputci iz otpusnog pisma Bolnice za osobe lišene slobode mogu provoditi i u uvjetima pritvora.

Glavna rasprava počela je iznova jer je odgoda trajala dulje od dva mjeseca.

Svjedok Dražen Pandl je rekao da se, 23. studenog u ranim jutarnjim satima, zajedno sa ostalim pripadnicima postrojbe vratio iz Laslova u kuću u kojoj je bio stacioniran njihov vod. Tada je u podrumu kuće vidio dvije nepoznate civilne osobe, starijeg muškarca i stariju ženu. Kada se u popodnevним satima vratio u navedenu kuću, oni više nisu bili ondje. Netko mu je rekao da se radilo o zarobljenicima koji su bili na ispitivanju.

Predočen mu je dio iskaza iz istrage u kojem je rekao da je pitao Marguša tko su ti ljudi. Rekao je da je moguće da je to učinio.

U navedenoj kući bila je i njegova sadašnja supruga Tanja Pandl, ali s njom nikada nije razgovarao o civilima u kući, niti o pušci marke «Thompson».

Rekao je da je cijeli vod odlučio, da Marguš ne ide u Laslovo zbog verbalnog sukoba koji je prethodio odlasku, te da je optuženog Dilbera upoznao u Nuštru.

Svjedok Zlatko Ernješ je rekao da su, 19. studenog, 22-ojica pripadnika voda otišla u Laslovo. Vod je imao 30 pripadnika, ali je bilo osoba koje su tom prilikom izostale. Sjeća se da u Laslovu nisu bili Frajtag, Snježana, Rudolf Baranjec, Adolf Moher i još nekoliko osoba. Tom odlasku je prethodio sukob ovoga svjedoka i optuženog Marguša. Odlučeno je da Marguš ne ide u Laslovo. Ondje su trebali ostati samo jedan dan, ali je palo Ernestinovo te su ostali u okruženju do 23. studenog. Istog dana su u kuću Nikole Vukovića došli ostaviti naoružanje i presvući se. U kući su zatekli Snježanu, Tanju i Tomislava Batrneka. U trenutku odlaganja naoružanja u garaži spomenute kuće vidio je starijeg muškarca i stariju ženu koji su sjedili na stolicama. Na njima nije primijetio ništa neobično. Tvrdi da nikada nije saznao njihov identitet.

Ne zna kada je vidio optuženog Marguša nakon povratka iz Laslova. Iako je u istrazi spominjao pušku marke «Thompson», na raspravi je tvrdio da o njoj ništa ne zna.

Rekao je da su dva automobila marke «Golf», bijele i plave boje, u studenom 1991. godine imali žute registarske oznake HV-a.

Svjedok Snježana Ernješ je izjavila da u Laslovo nisu išli ona, Tanja, Tomislav Batrnek i Fred Marguš te da misli da nije išao ni Oto Lučinger. Postrojba se u Laslovu zadržala dulje nego što je to bilo planirano, a ona je cijelo to vrijeme boravila u kući Nikole Vukovića. Optuženi Marguš je samo povremeno dolazio u Vukovićevu kuću.

U kući se nalazio i stariji bračni par, ali ne zna tko ih je i kada doveo. Fred Marguš joj je rekao da ih pripazi i zabranio joj je da ih odvezuje i pušta na toalet. Izjavila je da su bili u jednom stanju i da su bili gladni. Zatočeni čovjek je imao modrice po čelu te je svjedokinja zaključila da ga je netko tukao. Izjavila je da mu je stavljala obloge na ozlijeđeno čelo. Rekla je da joj Marguš nije zabranjivao da ih hrani. Kada se postrojba vratila iz Laslova svjedokinja je sa svojim budućim suprugom otišla njegovoj kući. U tom trenutku zatočeni bračni par još uvijek je bio u Vukovićevoj kući. Kada se nakon nekoliko dana vratila sa dopusta, bračni par više nije bio u kući.

Sa suprugom Zlatkom nikada nije razgovarala o zatočenim civilima te smatra da ih on nije ni vidio. Ne zna za dovođenja još nekih civila u kuću.

U dvorištu je vidala «Golf» bijele boje, ali ne zna ima li taj automobil kakve veze sa zatočenim bračnim parom.

Svjedok Rudolf Baranjec je izjavio da je jedna od baza voda bila i kuća Nikole Vukovića. Tamo je išao jedino neposredno pred odlaske na teren. Nije imao potrebe biti u bazi jer je živio kod roditelja u Čepinu. Nije bio u Laslovu kad je vod bio u okruženju.

Jednom prilikom u kući je vidio dvije starije osobe vezane za stolice. Nije ih poznavao, ali je nakon rata čuo da je vezani čovjek bio Nikola Vico. Ne zna od koga je to čuo niti zna tko je te osobe doveo u kuću Nikole Vukovića.

Poznato mu je da je postrojba dužila «Golf» bijele boje te da je kasnije zaplijenjen «Golf» plave boje. Ne zna tko je taj automobil zaplijenio, ali misli da je to učinilo više pripadnika njegovog voda. Misli

da je jedan od navedenih automobila vozio Fred Marguš. Misli da automobili nisu imali ikakve registracijske oznake već su imali nekakve naljepnice, kao ZNG RH ili nešto slično.

Optuženi Marguš stavio je primjedbu na dio iskaza, tvrdeći da posjeduje fotografije na kojima je vidljivo da je «Golf» plave boje u kritično vrijeme imao regularne registracijske oznake.

Svjedok Adolf Moher je izjavio da nema saznanja o sukobu u vodu, pred odlazak u Laslovo, te da on nije bio u Laslovu. U to vrijeme su u kući Nikole Vukovića bili smješteni prognanici koji su bili pripadnici njihovog voda.

Kada se vod vratio iz okruženja on je bio na igralištu «Klasa». U Vukovićevu kuću u kritično vrijeme uopće nije išao te tamo nije mogao vidjeti ikakve civile.

Glavna rasprava je odgođena za 23. i 25. listopada i 02. studenog 2006. godine u 09,00 sati.

Opažanja promatrača

Atmosfera suđenja je bila mirna. Čujnost u sudnici je bila slaba. Svjedoci su kazivali o dvije civilne osobe zatočene u kući Nikole Vukovića, a Snježana Ernješ je kazivala i o stanju tih osoba.

Vještak, dr. Laufer, misli da postoji velika vjerojatnost da će opt. Marguš biti procesno sposoban, ukoliko bude pod medicinskim nadzorom te ukoliko se pri uzimanju potrebnih doza inzulina bude strogo poštovala propisana satnica.

23. listopada 2006. godine

Javnost: postupak su pratili Mladen Stojanović, monitor nacionalnog monitoring tima iz Centra za mir Osijek, predstavnik OSCE-a, novinari

Predsjednik Vijeća je rekao da je u 08,35 sati primio telefonski poziv medicinskog tehničara Zatvora u Osijeku koji ga je obavijestio da je vrijednost šećera u krvi optuženog Marguša iznosila 24,1 mmol/L. Na temelju toga je upitao vještaka psihijatra za mišljenje o procesnoj sposobnosti opt. Marguša.

Mišljenje vještaka o procesnoj nesposobnosti optuženoga Freda Marguša.

Prof. dr. Pavo Filaković, vještak psihijatar, je izjavio da je koncentracija šećera u krvi od 24,1 mmol/L vrlo visoka te da smatra da optuženi Marguš nije sposoban pratiti postupak i sudjelovati u njemu. Rekao je da bi mišljenje o načinu liječenja trebao dati dijabetolog, koji bi se izjasnio je li optuženiku potrebno bolničko ili ambulantno liječenje, te da je moguće suradnjom dijabetologa i psihijatra vještačiti optuženog glede načina i mjesta liječenja dijabetesa. Pisani nalaz i mišljenje, u suradnji s vještakom internistom, može izraditi u roku od 10 dana.

Glavna rasprava je odgođena, a sljedeća će biti naknadno zakazana pisanim putem.

28. studenoga 2006. godine – dokazni postupak saslušanjem svjedoka

Postupak je pratila Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek.

Na raspravi su bili prisutni predstavnici OSCE-a i novinari, građani.

Vještak-psihijatar, dr. Davor Laufer, stalni sudski vještak, izjavio je Vijeću da je jutros, u 8,30 sati, u ambulanti Zatvora, utvrđena vrijednost šećera u krvi opt. Freda Marguša iznosila 16,3 mmol/L, što se može smatrati prihvatljivom vrijednošću glede njegove sposobnosti da sudjeluje u procesu. U psihičkom statusu optuženika nije bilo elemenata koji bi utjecali na procesnu sposobnost optuženika.

Saslušani su svjedoci Darinka Bulat, oštećenica, dr. Josip Hanzer i Oto Lučinger.

Svjedokinja Darinka Bulat, oštećenica, ponovila je svoj iskaz dan u istrazi pred Županijskim sudom u Osijeku, u siječnju 2006. godine, i iskaz dan pred Vojnim sudom u Osijeku, u ožujku 1994. godine. Pojasnila je razliku u iskazu, rekavši da je u trenutku, kad su ubijeni njezin suprug Svetozar i sin Vukašin Bulat, znala da ih je ubio Fred Marguš koga je ranije vidala u Ivanovcu, i poznavala ga. Osim toga, saznanja o tome tko je pucao temelji i na posljednjim riječima njezina sina: „Ranjen sam u desnu lopaticu. Mama, pomoz mi, brzo ću iskrvariti“. Supruzi je rekao da je ranjen njihov sin Slaven. Nakon toga imao je još samo toliko snage da je izgovorio: „Fred“, nakon čega su mu se usta napunila krvlju i nije više mogao govoriti.

Svjedok dr Josip Hanzer, ponovio je svoj iskaz dan 16. veljače 2006. godine istražnom sucu Županijskog suda u Osijeku. Svjedok je rekao da je u prosincu 1991. godine radio u bolnici. Poznaje Ratkovića od ranije, i kao djelatnika Bolnice u Osijeku, i kao osobu istih godina. U prosincu 1991. godine, ne zna točno datum, u večernjim satima bio je dežuran. Pozvan je na odjel Kirurgije kamo je dovezena povrijeđena osoba. Kad je pregledao pacijenta vidio je da je pacijent Radoslav Ratković, da je zadobio prostrijel kroz oba obraza, da se nalazi u teškom stanju. Obradio je pacijenta, operirao. Nakon par dana Radoslav Ratković prevezen je sa odjela Kirurgije na njegov odjel, na Maksilofacijalni odjel Bolnice u Osijeku.

Radoslav Ratković ispričao je svjedoku da je bio zatočen, da su ga zatočile osobe u maskirnim uniformama, da su ga vezanog vozili na Dravu, do Bastiona, gdje su ga upucali. Kako je bio dobar plivač, a pogođen je u vilicu (N: trebalo bi, kao gore "u obraze" inače je pitanje bi li preživio), uspio je isplivati. Došao je do Gimnazije, gdje je u blizini bila smještena Garda. Tu se srušio, a gardisti su ga odvezli u Bolnicu.

Svjedok nema spoznaja o stradanju dr Kutlića. U kritično vrijeme bio je član Kriznog stožera u Bolnici. Radoslav Ratković, kad su razgovarali, nije mu spominjao ništa o dr Kutliću. Za stradanje dr Kutlića saznao je sa TV-a Beli Manastir.

Svjedok Oto Lučinger ponovio je svoje iskaze dane tijekom istrage, pred istražnim sucem Županijskog suda u Osijeku, u listopadu i studenome 2005. godine. Između ostalog, rekao je da je jednoga dana, u studenome ili prosincu 1991. godine, sjedio u kafiću, kod benzinske crpke u Čepinu. Sa njim su bili i Fred Marguš i Tomislav Dilber. Opt. Marguš je u blizini uočio jedan plavi auto, marke „Golf“. U autu je bio čovjek za koga je Marguš rekao da je pucao iz minobacača po Čepinu. Fred Marguš je svjedoka poslao u stožer njihovog voda, da mu donese pušku marke „Thompson“. Svjedok, opt. Marguš i opt. Dilber, bijelim vozilom su krenuli za tim čovjekom, u smjeru Osijeka. Kod „Panonije“ su prepriječili put tom „Golfu“. Fred Marguš je čovjeka koji je upravljao „Golfom“ prinudio da iziđe iz auta. Čovjek je bio u dobi od oko 50 godina starosti, crne prosjede kose, visine oko 170 cm. Fred Marguš je ušao u plavi „Golf“ na mjesto vozača, Tomislav Dilber je bio suvozač, a svjedok i vlasnik vozila su bili na stražnjem sjedalu. U jednom trenutku Marguš je skrenuo sa asfaltirane ceste na makadam. Zaustavili su se kod jedne šikare gdje su, po naređenju Freda Marguša, svi izišli iz automobila. Fred Marguš je rekao svjedoku: „Evo ti puška, ubij ga“. Svjedok je rekao da je odbio ubiti toga čovjeka. Potom je Fred Marguš rekao Tomislavu Dilberu da ubije čovjeka, vlasnika plavog „Golfa“. Marguš je rekao tom čovjeku da bježi, a Dilberu je rekao da puca u toga čovjeka da mu ne pobjegne. Svjedok je vidio da je Tomislav Dilber pucao jednom, vidio je kad je taj čovjek pao. Čuo je njegovo zapomaganje i krkljanje. Nakon toga se okrenuo, nije više mogao gledati. Čuo je ubrzo pucnjeve, no, ne zna je li se radilo o kratkom rafalu ili o više pojedinačnih pucnjeva. Svjedok misli da je pucao Fred Marguš. Ubijena osoba je bila obučena u civilnu odjeću.

Svjedok je, nadalje, rekao, da je par dana nakon toga događaja, krenuo prema bazi u kojoj je bio smješten vod čiji je zapovjednik bio Fred Marguš. Marguš je od njega tražio da ide sa njim do jedne kuće. Kod vatrogasnog doma u Čepinu, u drugoj ulici, vidio je bijelu katnicu. Fred Marguš je lupao na vrata i zvao: „Stevo!“ . Starica koja je otvorila vrata je rekla da nema osobe koju traži, da je otišla. Krenuli su tada prema autobusnom stajalištu gdje je svjedok vidio starijeg čovjeka. Fred Marguš je

otišao do toga muškarca, a svjedok je tu vidio bračni par Gvozdenović. Fred Marguš je odveo toga - svjedoku nepoznatog - muškarca, bračni par Gvozdenović i svjedoka u bazu njegovog voda. Tu su bili ispitivani i taj muškarac i bračni par Gvozdenović. Sve troje su imali ruke vezane na leđima. Navečer su sjeli u automobil. Vani je bila noć. Fred Marguš je vozio makadamom do nekog grmlja. Prvo je Fred Marguš odveo toga -svjedoku nepoznatog - čovjeka koji je bio Gvozdenovićev rođak. Začuo je kratak rafal iz smjera kuda(!) su otišli taj čovjek i Marguš. Svjedok je rekao da su morali šutjeti, nitko ništa nije smio pitati, bojali su se Marguša. Nakon toga, Fred Marguš je odveo i bračni par Gvozdenović. Svjedok je čuo njihove riječi: „Nemoj, molim te“. Nakon toga, svjedok je čuo rafal.

Glavna rasprava je odgođena za dan 5. prosinca 2006. godine, u 9.00 sati. Rasprava, koja je ranije bila određena za 12. prosinca 2006. godine, određena je za 19. prosinca 2006. godine, u 9,00 sati.

19. veljače 2007. godine – nastavak dokaznog postupka (nalazi i mišljenja vještaka)

Suđenje je pratio Mladen Stojanović, promatrač Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek

Raspravi su prisustvovali i predstavnicima OSCE-a, novinari te članovi obitelji žrtava i obitelji optuženih.

Vještak dr. Davor Laufer je rekao da opt. Marguš raspravno nesposoban zbog visokih vrijednosti šećera u krvi te posljedičnih poteškoća u održavanju koncentracije, pažnje te zaključivanja. Predsjednik Vijeća je, nakon toga, otpustio izvan sudnice opt. Marguša.

Izvanraspravno ispitivanje vještaka

Po prijedlogu Predsjednika Vijeća i suglasnost stranaka su prispjeli vještaci, vještak balističke struke Vedran Nuić i vještak sudskomedicinske struke dr. Boris Dumenčić, izvanraspravno iznijeli svoj nalaz i mišljenje.

U odnosu na oštećenika Radoslava Ratkovića vještak sudsko medicinske struke je izjavio da je oštećenik liječen na traumatološkom odjelu KB Osijek, da je ondje primljen pothlađen, uplašen, s prostrijelnom ranom donje čeljusti, krvnim podljevimima na rukama i nogama te da je operativno obrađen. Prostrijelna rana donje čeljusti bila je osobito teška tjelesna ozljeda, dok su krvni podljevi na rukama i nogama bili lake tjelesne ozljede.

Vještak balističke struke je izjavio da je ozljeda najvjerojatnije nanesena projektilom ispaljenim iz kratkog vatrenog oružja, pištolja, kalibra 7,65mm. O udaljenosti iz koje je pučano ne može se očitovati. Mišljenje je da se radi o jednom projektilu.

U odnosu na oštećenog Milutina Kutlića vještak sudskomedicinske struke je izjavio da je oštećeni pronađen 08. prosinca 1991. godine u rijeci Dravi. Prostrijelna rana glave ulaz je imala na zatiljku, a izlaz na području gornje vjeđe lijevog oka. Oštećenik je imao na tijelu i lake ozljede u vidu oguljotina, koje su mogle nastati udarcima ili padom.

Vještak balističke struke je izjavio da je ozljeda najvjerojatnije nastala projektilom iz kratkog vatrenog oružja kalibra 7,65 mm. Izlazna rana bila bi mnogo veća i destruktivnija da se radilo o dugovatrenom oružju jer bi se radilo o projektilu puno veće brzine i kinetičke energije.

Vještak sudskomedicinske struke je rekao da su zbog elastičnosti kože, ulazna i izlazna rana uvijek nešto manje od kalibra projektila te da je to razlog zašto je defekt na koži promjera 7 mm, a očevitom pronađene čahure su kalibra 7,65 mm.

U odnosu na oštećenog Svetozara Bulata vještak sudsko-medicinske struke je izjavio da su obdukcijom tijela oštećenog ustanovljene dvije strijelne ozljede glave i vrata te prostrijelna ozljeda kože koljena.

Vještak balističke struke je rekao da je rana na glavi, veličine 14x13 cm, velika zbog zrna veće kinetičke energije i brzine. Pronađene čahure su kalibra 7,62x39 mm te se najvjerojatnije radi o pušci „Crvena zastava“.

Konstatirano je da se u nalazu od 21.10.1993. godine, na stranici 6 nalaza i mišljenja, navodi da je sporna čahura pronađena na mjestu događaja, ispaljena iz automatske puške tvorničkog broja 163917, koja je izuzeta od Freda Marguša.

Branitelj opt. Marguša je stavio primjedbu na dio nalaza i mišljenja vještaka balističke struke te je rekao da spomenuta automatska puška nije oduzeta od opt. Marguša, već se nalazila u skladištu u Čepinu, te da niti iz jednog priloženog dokaza ne proizlazi da je navedenu pušku dužio upravo opt. Marguš.

U odnosu na oštećenog Vukašina Bulata vještak sudsko-medicinske struke je rekao da su obdukcijom tijela ustanovljene tri strijelne ozljede glave. Prva strijelna ozljeda ulaz je imala na području lijevog uha, zrno je završilo u grkljanu, te se radi o ozljedi osobito teške prirode. Druga strijelna ozljeda imala je ulaz u području lijeve slijepoočnice, a zrno je pronađeno u području prsne kosti. Treća je ozljeda na glavi bila okružnačice brade i radi se o lakoj ozljedi. Zabilježene su i strijelne ozljede lijeve ruke.

Vještak sudsko-medicinske struke je rekao da je teško odrediti položaj žrtve u odnosu na počinitelja. Ustrijeli su silaznog smjera. Ili je žrtva bila sagnuta, ili mu je samo glava bila sagnuta, ili je počinitelj bio sagnut u odnosu na žrtvu. S obzirom na težine ozljeda na glavi, mišljenja je da je smrt nastupila trenutno te da žrtva nakon takvih ozljeda glave nije bila sposobna govoriti.

Branitelj opt. Marguša je iznio primjedbu identičnu onoj koju je stavio nakon iznošenja nalaza i mišljenja u odnosu na ošt. Svetozara Bulata.

U odnosu na oštećenu Nedjeljku Vico vještak sudsko-medicinske struke je rekao da je obdukcijom oštećene ustanovljeno sedam strijelnih rana prsnog koša i leđa, a sve rane su promjera jednog centimetra.

Vještak balističke struke je rekao da je oštećena zasigurno dobila ozljede iz automatskog oružja kalibra 45ACP(11,63mm), ali nije mogao sa sigurnošću tvrditi da li neka od zadobivenih ozljeda potječe od kalibra 7,62 x 39 mm.

Branitelj opt. Marguša je stavio načelnu primjedbu tvrdeći da od njegovog branjenika nije oduzeta poluautomatska puška tvorničkog broja 356944. Naveo je da su ova, a i prije naznačena puška, izuzete iz ranije spomenutog skladišta u Čepinu, te da ne postoji niti jedan dokaz kojim bi se moglo utvrditi da je navedenim oružjima bio zadužen njegov branjenik.

U odnosu na ošt. Nikolu Vico vještak sudsko-medicinske struke je rekao da je obdukcija tijela oštećenog obavljena 13.12.1991.godine. Ustanovljeni su prostrijeli glave i prsišta. Obje su ozljede osobito teške prirode uslijed kojih je i nastupila smrt.

Branitelj opt. Marguša stavio je primjedbu na nalaz i mišljenje kao i ranije.

U odnosu na oštećenog Stevana Gvozdenuića vještak sudsko-medicinske struke je rekao da su obdukcijom ustanovljene tri prostrijelne ozljede glave, te da su to osobito teške ozljede kojima je prouzrokovana smrt oštećenika.

Vještak balističar je rekao da je na temelju opisanih ozljeda i materijalnih tragova zaključio da je oštećeni prostrijelne ozljede zadobio iz ručnog vatrenog oružja kalibra 45ACP(11,63 mm).

U odnosu na oštećenu Dragicu Gvozdenuić vještak sudskomedicinske struke je izjavio da su obdukcijom ustanovljene dvije prostrijelne rane glave i ustrijel desne podlaktice.

Vještak balističar je izjavio da se može zaključiti da su o Dragica i Stevan Gvozdenović ozljede zadobili iz relativne blizine i to iz automatskog oružja kalibra 11,63 mm. O položaju između oštećenih i usta cijevi oružja vještak nije mogao zaključivati.

Tragovi koji su pronađeni na mjestu događaja vještačeni su u smislu određivanja marke i modela oružja, ali materijal nije vještačen u smislu identifikacije konkretnog automata s određenim tvorničkim brojem.

U odnosu na oštećenog Ljubomira Grandića vještak sudsko-medicinske struke je izjavio da je obdukcijom tijela oštećenog ustanovljen prostrijel kroz glavu te dva prostrijela kroz trup.

U odnosu na oštećenog Savu Pavitovića vještak sudsko-medicinske struke je izjavio da su obdukcijom ustanovljene tri prostrijelne rane prsnog koša i trbuha. Istaknuo je da su ulazi u prednjoj lijevoj strani trupa, a izlazi na desnoj strani leđno. Sve su ozljede vrlo sličnih karakteristika što upućuje da su nanešene jednim vatrenim oružjem. Strijelna ozljeda prsišta je ozlijedila srce i lijevo plućno krilo te je vjerojatno da je smrt nastupila trenutno nakon nanošenja te ozlijede. S obzirom na karakteristike ozljeda koje su se nalazile na prednjoj trbušnoj stjeci, postoji vjerojatnost da je optuženi mogao davati znakove života i komunicirati nakon nanošenja takvih ozljeda. Vještak nije mogao decidirano odgovoriti na pitanje da li je, i koliko, oštećenik bio sposoban za komunikaciju nakon strijelnih ozljeda koje mu nisu direktno ugrožavale život. Naime, netko nakon tako teške ozljede odmah zadobiva traumatski šok, a netko je sposoban za određenu komunikaciju. Ozljede oštećenika su vrlo slične s obzirom na lokalizaciju na tijelu, na putanju streljiva i s obzirom na izlazak streljiva iz tijela te vještak zaključuje da su nastale u kratkom vremenskom intervalu, bez nekakve vremenske distance. Drži najvjerojatnijim da su ozljede nastale kao posljedica rafalne paljbe, ali da ne može isključiti ni mogućnost da se radilo o pojedinačnoj paljbi. O točnom položaju oštećenika nije mogao decidirano odgovoriti, ali je rekao da drži vjerojatnim da je oštećenik bio u stojećem položaju. Manje je vjerojatno da je oštećenik bio u klečećem položaju s rukama oslonjenim na tlo, a da je počinitelj bio u stojećem položaju. Kod takvog položaja strijelni kanal bili bi izrazito silaznog položaja.

Vještak balističar je rekao da je oštećenik navedene ozljede zadobio rafalnom paljbom te da se ne radi o pucanju od strane dvije različite osobe koje bi pucale iz različitih smjerova te iz dvije vrste oružja.

Slijedeće ročište za glavnu raspravu je 06. ožujka 2007. godine u 09,00 sati.

06. ožujka 2007. godine – glavna rasprava počela iznova

Suđenje je pratio Mladen Stojanović, promatrač Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek

Raspravi su prisustvovali i predstavnici OSCE-a, obitelji žrtava, obitelji optuženih, novinari.

Utvrđivanje procesne sposobnosti opt. F. Marguša

Vještak dr. Davor Laufer je izjavio da je u 8,30 sati opt. Margušu izmjerena vrijednost šećera u krvi iznosila 7 mmol/L te da je u potpunosti raspravno sposoban.

Glavna rasprava počela je iznova jer je promijenjen sastav Vijeća, umjesto člana vijeća, suca Ante Budića, u Vijeće je imenovana sutkinja Dubravka Vučetić.

Čitanje izmijenjene optužnice

Predsjednik vijeća utvrdio je istovjetnost optuženika, a zamjenik ŽDO je pročitao **djelomičnu izmjenu optužnice** budući je podneskom od 20. veljače 2007. godine izmijenjena optužnica ŽDO u Osijeku broj K-DO-54/05, od 26. travnja 2006. godine, na način da su ispuštene točke optužnice kojima se Fred Marguš teretio za ubojstvo Milutina Kutlića i zlostavljanje i ranjavanje Radoslava Ratkovića. Osim toga je izmijenjena točka optužnice kojom se Fred Marguš i Tomislav Dilber terete za ubojstvo Save Pavitovića.

Optuženici su izjavili da su razumjeli optužbu, Predsjednik vijeća ih je upozorio da nisu dužni iznijeti svoju obranu niti odgovarati na postavljena pitanja, a na upit da li se osjećaju krivima, izjavili su **da se ne osjećaju krivima**.

Dokazni postupak – ispitivanje opt. F. Marguša

Branitelj opt. Marguša je predložio da se njegov branjenik ispita na početku dokaznog postupka.

Optuženi Fred Marguš je rekao da je u inkriminirano vrijeme bio zapovjednik voda u 2. satniji 3. bojne 130. brigade Hrvatske vojske, a Tomislav Dilber je bio pripadnik njegova voda.

Rekao je da **nisu točni navodi koji mu se stavljaju na teret pod točkom a) optužnice** (ubojstvo Vukašina i Svetozara Bulata te ranjavanje Slavena Bulata) te da 20. studenog 1991. nije bio ispred vatrogasnog doma u Čepinu niti je ondje pucao. Rekao je da je poznao nekog Bulata koji je imao gostionicu u Ivanovcu, te osobu imenom Jasna Bulat. Izjavio je da je tog dana padao Antunovac te da je on od 7,00 do 9,30 sati dijelio oružje, a nakon toga su postavljeni punktovi kojima se onemogućavao ulazak i izlazak iz Čepina. Izjavio je da je na tim punktovima propustio i neke Srbe koje je poznao.

Rekao je da u kritično vrijeme nije upravljao automobilom marke „Golf“ crvene boje, nego je bio zadužen automobilom marke „Golf“ tamno plave boje koji je imao vojne registracijske oznake. Izjavio je da je bio zadužen automatskom puškom „Hekler“ te revolverom „Colt 357“. Nije bio zadužen automatskim puškama „Thompson“ i „Crvena zastava“. Iste puške nisu oduzete od njega već su izuzete iz kuće Nikole Vukovića i iz kuće osobe prezimena Zveržina. Navedene kuće koristio je njegov vod.

Rekao je da **nisu točni navodi koji mu se stavljaju na teret pod točkom b) optužnice** (uhićenje, zatočenje, zlostavljanje i usmrćivanje bračnog para Nedeljke i Nikole Vico te oduzimanje njihovog osobnog vozila). Rekao je da nikada nije ubio civila.

U odnosu na točku c) optužnice optuženi je rekao da nema nikakve veze sa ubojstvima Dragice i Stevana Gvozdrenovića te Ljubomira Grandića, da 23. studenoga 1991. nije bio u kontaktu sa Gvozdrenovićima niti sa Grandićem. Stevan mu je bio direktor, poznao ga je te su imali dobar poslovni odnos. Dragicu je također poznao, dok Ljubomira Grandića nije poznao. Rekao je da je navedenoga dana u Čepinu bila racija, nekoliko grupa vojnika vršilo je pretres kuća sumnjivih osoba srpske nacionalnosti. Kod nekih je pronađeno oružje. I on je vršio pretres, pripadnici njegove postrojbe su, vršeći raciju i tražeći oružje, bili i u kući Gvozdrenovićevih, ali u kući nije bilo nikoga.

Na pitanje svoga branitelja, rekao je da kretanje vozilom do polja Jasenik, koje se nalazi između Beketinaca i Čepinskih Martinaca, a kako je to opisao svjedok Oto Lučinger, nije bilo moguće jer je za prolazak kroz to područje bila potrebna propusnica.

Na pitanja opunomoćenika oštećene Anke Grandić, izjavio je da su u kući Nikole Vukovića boravili pripadnici njegovog voda koji su bili prognanici. Nije se mogao sjetiti jesu li pripadnici njegova voda bili zaduženi nekim vozilima. Rekao je da se sjeća Ota Lučingera kao i Tanje Pandl, pripadnice voda koja je bila smještena u Vukovićevoj kući, te koja je kuhala i brinula se o prehrani vojnika. Ponekad je nailazio u kuću Nikole Vukovića.

U daljem iskazu opt. Marguš je **porekao da je počinio djelo koje mu se stavlja na teret pod točkom d) optužnice** (ubojstvo Save Pavitovića). Rekao je da se u inkriminirano vrijeme nalazio kod „Poligona C“, u blizini prigradskoga naselja Brijest te da uopće nije poznao Savu Pavitovića.

Na postavljena pitanja rekao je da je u bivšoj JNA bio proglašen vojno nesposobnom osobom zbog dijagnostičiranog PTSP-a, te da ne zna zašto ga terete opt. Dilber i Lučinger. Sa Lučingerom nije bio u dobrim odnosima jer je isti neprestano izbjegavao ići na ratište. Sa opt. Dilberom nije bio u posebno

dobrim odnosima jer je sumnjao da je Dilber sudjelovao u prodaji oružja u Đakovu prodaje oružje, a istovremeno je u njegovoj postrojbi oružje nestajalo.

16. ožujka 2007. godine – nastavak dokaznog postupka saslušanjem svjedoka

Suđenje je pratio Mladen Stojanović, promatrač Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek

Javnost rada – raspravi su prisustvovali i predstavnici OSCE-a, obitelji žrtava, obitelji optuženih, novinari

Dr. Davor Laufer je izjavio da je u 8,30 sati vrijednost šećera u krvi opt. Marguša iznosila 12,9 mmol/L te da je optuženi Marguš u potpunosti procesno sposoban.

Za vrijeme svjedočenja Ota Lučingera sa glavne rasprave je bila isključena javnost.

Svjedokinja Tanja Pandl

U **izjavi iz istrage** (podaci iz obrazloženja optužnice) rekla je da je u studenom 1991. njen vod otišao na teren u Laslovo, ali da zapovjednik Fred Marguš nije otišao s vodom. U kući je osim njih dvoje ostala i Snježana Ernješ. Marguš joj je rekao da je u podrum kuće doveo jedan bračni par te da ih ona ne smije odvezati niti im pomagati. Poslije je vidjela da su oboje bili vezani za stolice nekakvom špagom. Žena je plakala, a pomogla joj je tako što ju je odvezala i pustila na toalet. Poslije ju je zavezala jer se bojala Freda. Zatočnici su joj rekli da je automobil pun stvari koji se nalazio u dvorištu njihov, da su njime krenuli kod kćerke, ali da ih je Marguš zaustavio i prisilno doveo u tu kuću. Vidjela je da Marguš, Frajtag i Batrnek tuku čovjeka koji je bio zatvoren u podrumu. Izjavila je da je, u vrijeme dok su se u podrumu kuće nalazili zatočeni jedan muškarac i jedna žena, u dnevni boravak te iste kuće Marguš doveo jedan stariji bračni par, ali nije bila sigurna je li ondje bila još jedna osoba. U kući ih je zadržao sat ili dva. Čula je kako Marguš na njih galami i pita ih gdje su nešto ostavili ili skrili, ali nije zna na što se to odnosilo. Nije bila u prostoriji u kojoj je bilo ispitivanje, ali je za njegovog trajanja na stolu vidjela tri putovnice, neke papire i novac. Poslije je od bivšeg supruga Dražena Pandla saznala da je tu navodno bio nekakav novac koji je Marguš zadržao za sebe. Nekoliko dana potom Marguš ju je pitao treba li novca. Ne može se točno sjetiti opisa muškarca i žene iz dnevnog boravka, ali misli da su oboje bili tamnoputi i da je muškarac imao brkove. Izjavila je da je upravo tih dana Fred Marguš sa sobom nosio pušku koju je smjestio u bnevni boravak, i to u krevet ispod madraca te joj je rekao da tu pušku ne smije dirati. Poslije joj je bivši suprug rekao da se radi o pušci marke «Thompson».

Na glavnoj raspravi Predsjednik vijeća je više puta morao čitati dijelove zapisnika svjedokinjinog iskaza iz istrage, zato jer je ista govorila da se ne sjeća događaja ili je vrlo šturo odgovarala na pitanja. Nakon što bi joj Predsjednik vijeća predočio dijelove istražnog zapisnika, svjedokinja je potvrđivala da je točno to što joj je pročitano.

Branitelj opt. Marguša je **zatražio dopunu dokaznog postupka** ispitivanjem svjedoka dr. Rudike Gmajnića i dr. Dražena Arnolda, kako bi se utvrdilo kada se opt. Marguš započeo liječiti od šećerne bolesti, te neuropsihijatrijsko vještačenje opt. Marguša. Zatražio je i da se od Vrhovnog suda RH pribavi spis predmeta Županijskog suda u Osijeku, br. K-4/97, da mu se omogući uvid u taj spis te da se ispituju svjedoci Branko Jeremić, Branko Savić, Srđan Krasnić i Eva Dragušić, i to na okolnosti postupanja opt. Marguša prema osobama srpske nacionalnosti tijekom Domovinskog rata. Također je predložio da se kao svjedoci ispituju policijski službenici koji su sačinili potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta te da se kao svjedok sasluša Zvonimir Zveržina, u čijoj se kući nalazilo oružje koje je opisano u spomenutoj potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta.

Vijeće je odbilo dokazne prijedloge kao nevažne, odnosno usmjerene na odugovlačenje postupka, ali je branitelju opt. Marguša omogućilo uvid u spis spomenutog predmeta.

19. ožujka 2007. godine – nastavak dokaznog postupka, obrana opt. Dilbera, djelomična izmjena optužnice, govori stranaka

Suđenje su pratili Veselinka Kastratović i Mladen Stojanović, promatrači Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek

Javnost rada – raspravi su prisustvovali i predstavnici OSCE-a, obitelji žrtava, obitelji optuženih, novinari

Branitelj opt. Marguša je, nakon što je izvršio uvid u spis predmeta Županijskog suda u Osijeku, br. K-4/97, predložio da se kao svjedok ispita odvjetnik Nediljko Rešetar. Rekao je da je odvjetniku Rešetaru poznato da je opt. Margušu u tom postupku sugerirano da prizna počinjenje bar jednog djela koje mu se stavljalo na teret, da je Margušu rečeno da će se na njega ionako primijeniti Zakon o općem oprostumu te da će nakon priznanja biti pušten iz pritvora.

Zamjenik ŽDO-a je istaknuo da je, imajući u vidu rezultate postignute u tijeku ovoga postupka, nevažno što je odvjetnik Rešetar čuo o okolnostima priznanja djela opt. Marguša.

Vijeće je odbilo ovaj dokazni prijedlog branitelja opt. Marguša.

Obrana optuženog Tomislava Dilbera

Na upit Predsjednika vijeća **optuženi Tomislav Dilber** je rekao da ostaje kod obrane koju je iznio u dosadašnjem tijeku postupka. Daljnja pitanja nisu mu postavljana.

Djelomična izmjena činjeničnog opisa optužnice.

Na kraju postojećeg činjeničnog opisa pod točkom a) optužnice, nakon riječi „potkoljenice“, dodan je tekst koji glasi: „sa višestrukim otvorenim prijelomom gornjeg dijela lijeve potkoljenice koja ozljeđuje je teške naravi“.

U petom redu činjeničnog opisa pod točkom b) optužnice iza riječi „hrane i vode“ dodan je tekst koji glasi: „zajedno sa pripadnicima svog voda preminulima Zlatkom Frajtagom i Tomislavom Batrnekom“.

Nije bilo daljnjih dokaznih prijedloga te je Predsjednik vijeća objavio da je **dokazni postupak završen**.

Govori stranaka:

U završnom govoru **zamjenik ŽDO-a** je rekao da smatra da je u tijeku postupka dokazano da su optuženici počinili kazneno djelo koje im se stavlja na teret, i to opt. Fred Marguš na štetu osam, a opt. Tomislav Dilber na štetu jedne osobe.

Iako opt. Marguš u potpunosti poriče sve ono što mu se optužnicom stavlja na teret, dok opt. Dilber u svojoj obrani ukazuje da je počinio nešto što ne odgovara obilježjima kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, iz dokaza koji su izvedeni u ovom postupku, ali i iz uvida u predmet Žs u Osijeku br. K-4/97, proizlazi da su optuženici počinili kazneno djelo koje im se stavlja na teret. Rekao je da smatra da se činjenice koje su utvrđene je u postupku koji se protiv Freda Marguša vodio pod brojem K-4/97, mogu koristiti i u ovome postupku, jer su utvrđene dokazima koji su izvedeni na zakonit način.

Osvrnuvši se na točku a) optužnice(ubojstvo i ranjavanje članova obitelji Bulat), istaknuo je da je učin kaznenog djela utvrđen materijalnim i personalnim dokazima. Rekao je da u obzir treba uzeti izjave neposrednih svjedoka Darinke, Marije i Slavena Bulata, Antuna Bureka starijeg i Ivana Bognara, posrednih svjedoka Krune Hefera i Ivice Jankovića, koji su izjavili da su čuli da je za navedena ubojstva odgovoran, odnosno da ih je počinio Fred Marguš, te iskaz opt. Marguša koji je dao u gore navedenom postupku rekao da je pucao na Bulatove jer je smatrao da oni bježe iz Ivanovca i da ne žele braniti Ivanovac.

Što se tiče ubojstva članova obitelji Vico, zamjenik ŽDO-a je istaknuo da nema neposrednih očevidaca ubojstva, ali da je iz iskaza svjedoka nedvojbeno utvrđeno da su Nedjeljka i Nikola Vico

bili zatočeni u Vukovićevoj kući. Neki svjedoci, koji su ujedno bili i stanovnici Čepina, poznavali su zatočene. O zatočenju i zlostavljanju Vicinih iskazivali su Tanja Pandl, Ivan Bodružić, Goran Ključar i Božidar Medar. Istaknuo je da je na mjestu gdje su pronađena mrtva tijela Nedeljke i Nikole Vico pronađeno zrno kalibra 11,43 mm, koje je ispaljeno iz puške koju je koristio opt. Marguš.

Zamjenik ŽDO-a se osvrnuo na ubojstvo Dragice i Stevana Gvozdenović te Ljubomira Grandića. Istaknuo je svjedočenja Ota Lučingera i Tanje Pandl. Lučinger je govorio o odlasku sa Margušem do kuće Gvozdenovićevih, o nailasku na njih i na Grandića na autobusnoj stanici u Čepinu i o njihovom odvođenju u Vukovićevu kuću, kao i o njihovom odvođenju iz Vukovićeve kuće i usmrćivanju u polju. Tanja Pandl je također vidjela Gvozdenoviće i Grandića, a za vrijeme njihovog boravka u kući vidjela je i putovnice i novac. U prilog tome da su bili opljačkani govori i iskaz svjedoka Srete Sekulića, koji je kod Gvozdanovićevih vidio veću količinu deviza.

Osvrnuvši se na ubojstvo Save Pavitovića, zamjenik ŽDO-a je istaknuo da iskazi svjedoka Ota Lučingera i Gorana Ključara upućuju na zaključak o načinu lišavanja života Save Pavitovića. Rekao je da smatra da je iskaz svjedoka Lučingera vjerodostojan, iako on nije u potpunoj suglasnosti sa kombiniranim vještačenjem vještaka balističke i vještaka sudsko-medicinske struke. Rekao je da smatra da je ošt. Pavitović pogoden hicem koji je ispalio opt. Dilber te da su na taj način opt. Marguš i opt. Dilber zajednički sudjelovali u lišavanju života Save Pavitovića. Istaknuo je da je tijelo oštećenog Pavitovića 47 dana ležalo na otvorenom, da je do obdukcije prošlo još dva dana te da smatra da su to razlozi zbog kojih mišljenja vještaka ne odgovaraju stvarnom razvoju događaja.

Istaknuo je da je nedvojbeno da su optuženici počinili djela koja im se stavljaju na teret te da nema elemenata koji bi isključivali njihovu kaznenopravnu odgovornost.

Rekao je da na strani opt. Freda Marguša postoje brojne otegotne okolnosti, da je isti usmrtio čak osam osoba u samo pet dana, da su se među žrtvama nalazile i dvije žene, devetogodišnje dijete te osobe starije od 50 godine. Zamjenik ŽDO-a je rekao da su to bila besmislena ubojstva, da su ubijeni bili normalni ljudi lojalni Republici Hrvatskoj, te da su oni, kao i svi ostali stanovnici RH, proživljavali sve nedaće koje sa sobom nose ratna događanja. Istaknuo je i da je Vukašin Bulat prije inkriminiranog događaja bio pripadnik Hrvatske vojske te da su kći i zet Ljubomira Grandića bili pripadnici Hrvatske vojske te da su odlikovani. Istaknuo je kako se nikako ne može prihvatiti stav opt. Marguša da je on, čineći opisana djela, doprinio stvaranju hrvatske države. Rekao je da je tim djelima Republici Hrvatskoj nanijeta velika šteta, te da se jedino osudom optuženika može skinuti hipoteka zločina sa Hrvatske vojske.

Rekao je da smatra da na strani opt. Dilbera postoji niz olakotnih okolnosti te da je njegova kaznena odgovornost znatno manja od kaznene odgovornosti opt. Marguša. Istaknuo je da je opt. Dilber u vrijeme počinjenja djela imao nepunih 19 godina, da se dao nagovoriti na počinjenje te da se nekoliko dana prije počinjenja nalazio u neprijateljskom okruženju u Laslovu. Rekao je da ne smatra da je prilikom počinjenja djela opt. Marguš prijetio opt. Dilberu.

Predložio je da se optuženici proglašavaju krivima i osude po zakonu.

U jednom trenutku opt. Marguš je prekinuo završni govor zamjenika ŽDO-a te ga je Predsjednik vijeća upozorio, a potom ga je i udaljio iz sudnice. Optuženi je prilikom izlaska iz sudnice vikao da „su svi Jugoslaveni“, „da jebe mater Hrvatskoj“, izdajicama te „da će svima jebat mater“.

Branka Paprić, opun. ošt. obitelji Bulat i Jasne Farac, se pridružila završnoj riječi zamjenika ŽDO-a, istaknula je da je, u postupku koji se na Županijskom sudu u Osijeku vodio pod brojem K-4/97, opt. Marguš priznao ubojstvo Svetozara i Vukašina Bulata te ranjavanje Slavena Bulata, rekla je da je djelomično udovoljeno imovinskopравnim zahtjevima te da je postupak za jedan dio potraživanja u tijeku.

Darko Šuper, opun. ošt. obitelji Grandić i obitelji Gvozdenović, je rekao da se pridružuje završnoj riječi zamjenika ŽDO-a te da će imovinskopравni zahtjev ostvarivati u posebnom postupku.

Branitelj opt. Marguša je rekao da tijekom dokaznog postupka nisu pronađeni nedvojbeni dokazi koji bi teretili njegova branjenika. Rekao je da je opt. Marguš u svojoj obrani tvrdio da uopće nije poznao oštećenike, izuzev Stevana Gvozdenovića, te da se u kritično vrijeme nije nalazio na inkriminiranim mjestima.

Istaknuo je da je za činjenične navode koji se nalaze u točkama a) i b) optužnice proces već vođen te da je pravomoćno okončan. Rekao je da je to smetnja za ponovno vođenje postupka, da se prema čl. 11. ZKP-a ne može ponovno suditi, te da sud mora donijeti odbijajuću presudu.

Što se tiče priznanja njegovog branjenika u prijašnjem postupku, rekao je da je ono dano zbog pritvora koji je tada njegovom branjeniku bio određen te zbog sugestija da prizna počinjenje. Također mu je rečeno da će ga se nakon toga pustiti iz pritvora, jer će se primijeniti Zakon o općem oprost.

Rekao je da Vrhovni sud RH nije odlučio povodom Zahtjeva za zaštitu zakonitosti glede navedenog predmeta te da zbog toga nema mjesta vođenju ovog postupka.

Istaknuo je da je Darinka Bulat nekoliko puta mijenjala svoj iskaz te da ne može biti istinit dio njenog iskaza u kojemu je tvrdila da je Vukašin Bulat, prije nego što je preminuo, rekao da je pucao Fred. Takvo stajalište branitelj opt. Marguša je obrazložio mišljenjem vještaka prema kojemu je smrt Vukašina Bulata bila trenutačna.

Što se tiče djela koje se njegovom branjeniku stavlja na teret pod točkom b) optužnice, istaknuo je da je u prijašnjem postupku tužitelj odustao od optužbe zbog nedostatka dokaza. Rekao je da niti u ovom postupku nije dokazano da je opt. Marguš počinio navedeno djelo. Branitelj je rekao da potvrde o privremenom oduzimanju predmeta trebaju biti izuzete iz spisa jer se radi o nezakonitim dokazima.

Osvrnuo se i na svjedočenje Ota Lučingera, koje se odnosi na točke c) i d) optužnice. Rekao je da smatra da njegov iskaz treba smatrati nevjerodostojnim jer je isti osobno zainteresiran da se protiv njega ne vodi kazneni postupak te da je to razlog zbog čega iznosi neistinu.

Istaknuo je kako oštećeni Savo Pavitović nikako nije mogao zadobiti rane kako je to iskazao Lučinger, a posebice ne kako je u svojoj obrani iskazao opt. Dilber.

Rekao je da smatra da se njegovog branjenika u cijelosti treba osloboditi optužbe.

Branitelj opt. Dilbera je rekao da ne samo da nije nedvojbeno utvrđeno da je njegov branjenik počinio djelo za koje ga se tereti, nego je rekao da smatra da je dokazano da on to djelo nije počinio. Istaknuo je da iskaz svjedoka Lučingera treba smatrati vjerodostojnim u dijelu u kojem se taj iskaz poklapa sa obranom opt. Dilbera. Istaknuo je da dio Lučingerova iskaza u kojemu je ovaj rekao da je Pavitović pao nakon što je opt. Dilber ispalio hitac treba razmatrati sa dužnom pažnjom jer se tijekom ispitivanja svjedoka Lučingera vidjelo da je taj dio iskaza vrlo nepouzdan. Istaknuo je da je ovaj iskaz u suprotnosti sa nalazom i mišljenjem vještaka, koji su bili mišljenja da su sve tri rane zadane hicima koji su ispaljeni rafalno te da je pucao iz jednog oružja i to od strane jedne osobe. Rekao je da iz toga slijedi da opt. Dilber nije pogodio ošt. Pavitovića te je predložio Vijeću da u odnosu na njegovog branjenika donese oslobađajuću presudu.

Opt. Tomislav Dilber se pridružio završnoj riječi svoga branitelja, izrazio je žaljenje zbog svih žrtava iz optužnice, a naročito zbog smrti Save Pavitovića te je istaknuo da nije mao namjeru nikoga ubiti niti maltretirati.

Presuda će biti objavljena 21. ožujka 2007. godine u 13,00 sati.

Opažanja promatrača:

a) atmosfera i javnost suđenja:

Atmosferu je narušio opt. Marguš. Prekinuo je završnu riječ zamjenika ŽDO-a, upozoren je, a nakon toga i udaljen iz sudnice. Pri izlasku iz sudnice je vikao, psovao i prijetio.

Raspravi su prisustvovali predstavnici OSCE-a, novinari pisanih medija, obitelji žrtava i obitelji optuženih.